

ส้มเปลือกอ่อนพันธุ์มีลาก

ผู้ยื่นขอขึ้นทะเบียน

ชื่อ-สกุล นายบัณฑิต จิระวัฒนากุล
ที่อยู่ 98 หมู่ที่ 17 ถ.โชटना ต.แม่สุน อ.ฝาง จ.เชียงใหม่ 50110
โทรศัพท์ 053 346 554

แหล่งที่มาและประวัติ

ในปี พ.ศ. 2539 ได้มีการนำกิ่งพันธุ์ส้มสายน้ำผึ้ง ฉายรังสีแกมมาปริมาณความเข้มข้น 3,700 R ระยะเวลา 7 นาที จำนวน 1 ครั้ง ณ สำนักงานพลังงานปรมาณูเพื่อสันติ เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงลักษณะทางพันธุกรรม คือลักษณะไร้เมล็ด จากนั้นนำตาจากกิ่งพันธุ์ที่ผ่านการฉายรังสีไปติดตามต้นตอในแปลงอนุบาล เมื่อดาที่เสียบโตขึ้นได้ทำการคัดเลือกตาที่ 4, 5 และ 6 ของยอดไปทำการติดตามต้นตอใหม่ในปี พ.ศ. 2540 จากนั้นในปี พ.ศ. 2541 ได้นำตาจากต้นพันธุ์ที่ได้คัดเลือกตามคุณภาพของผลผลิตแล้ว มาทำการติดตามขยายพันธุ์จำนวน 1,200 ต้น ที่สวนธนาธร 3 เลขที่ 64 หมู่ 2 ต.สันตน์หมือ อ.แม่เมาะ จ.เชียงใหม่ เมื่อดันพันธุ์ดังกล่าวเริ่มให้ผลผลิตในปี พ.ศ. 2543 จึงได้ทำการคัดเลือกต้นพันธุ์ให้เหลือจำนวน 9 ต้น โดยเลือกต้นที่ให้ผลผลิตมาก มีรสชาติดี และไม่มีเมล็ด จากนั้นทำการคัดเลือกต้นพันธุ์ 9 ต้น จนเหลือ 1 ต้นเพื่อนำมาเป็นแม่พันธุ์ จากนั้นได้ทำการเก็บผลผลิตจากต้นแม่พันธุ์จำนวน 4 ผล โดยตัดผลส้มให้มีก้านยาว 3-4 ตา โดยการเก็บผลผลิตจากต้นแม่พันธุ์จะแบ่งพื้นที่ต้นออกเป็น 4 ส่วนตามแนวทิศเหนือ ใต้ ตะวันออก และ ตะวันตก จากนั้นคัดเลือกผลผลิตที่ให้ลักษณะตามที่ต้องการจาก 4 ผล ให้เหลือ 1 ผล และนำตาจากก้านของผลส้มที่ผ่านการทดสอบและคัดเลือกแล้วมาขยายพันธุ์ต่อไปที่สวนธนาธรท่าดอน เลขที่ 76 หมู่ 5 ต.ท่าดอน อ.แม่เมาะ จ.เชียงใหม่ ในปี พ.ศ. 2549

ลักษณะประจำพันธุ์ทางพฤกษศาสตร์

ชนิดพืช ส้มเปลือกอ่อน (mandarins or loose-skin orange)
ชื่อวิทยาศาสตร์ *Citrus reticulata* Blanco. วงศ์ Rutaceae

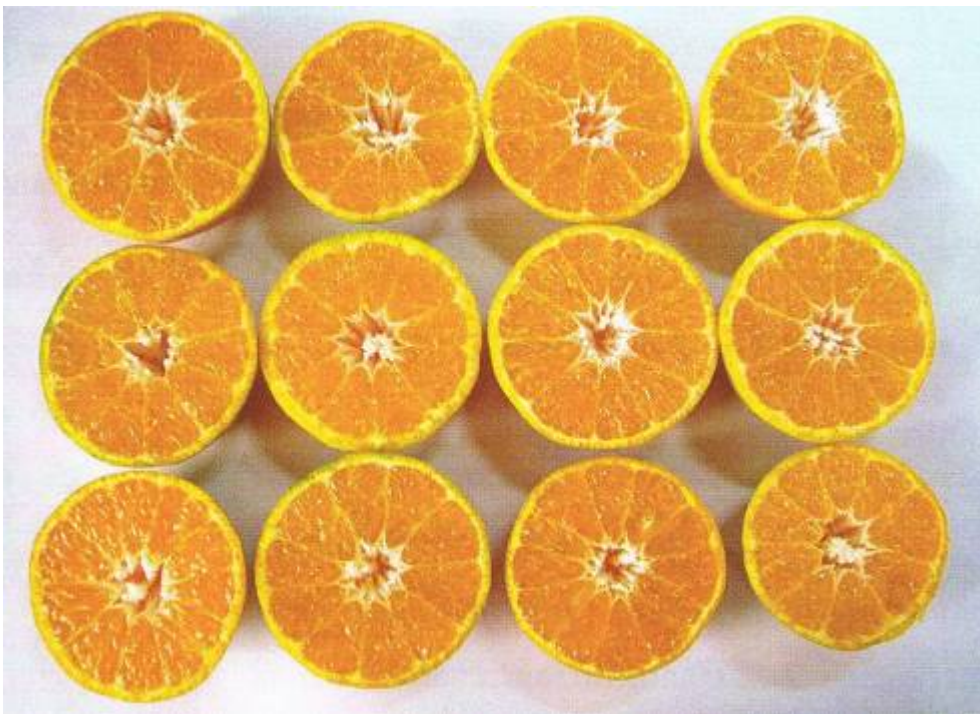
ประเภท ไม้ผลยืนต้น

ราก ระบบรากตื้น รากหาอาหารใกล้ผิวดิน

ต้น ทรงพุ่มเป็นทรงรี ตั้งตรง

ใบ ใบมีลักษณะเป็นใบเดี่ยว ไม่มีก้านใบ ความยาวเฉลี่ย 41-60 มิลลิเมตร ความกว้างของใบปานกลาง 26-35 มิลลิเมตร แผ่นใบมีรูปรังรี สีเขียวเข้ม ขอบใบเรียบ ปลายใบมีลักษณะเรียวแหลม ปรากฏปีกที่ก้านใบ มีรูปร่างเป็นลักษณะไข่กลับ

- ผล** มีลักษณะคล้ายทรงกลม (spheroid) น้ำหนักต่อผลอยู่ในช่วง 75-125 กรัม เส้นผ่าศูนย์กลางเฉลี่ย 54.3-68.4 มิลลิเมตร ความยาวผลเฉลี่ย 46.9-58.2 มิลลิเมตร ฐานผลมีลักษณะนูน ปลายผลป้าน ไม่ปรากฏรอยย่นที่บริเวณขั้วผล ปลายผลไม่มีการปรากฏของตรา สีเปลือกเขียวปนเหลืองนอกฤดู และสีส้มในฤดู ผิวเปลือกมีลักษณะเรียบ ความหนาแน่นของต่อมน้ำมันสูง แกนกลางผลมีความหนาแน่นปานกลาง มีจำนวนกลีบประมาณ 10-14 กลีบต่อผล รูปร่างกลีบสม่ำเสมอ สีเนื้อผลมีสีส้ม เนื้อผลแน่น กิ่งยึดติดกันมาก เส้นใยในเนื้อผลนุ่ม
- เมล็ด** มีรูปร่างคล้ายลิ้ม (cuneiform) พื้นผิวเมล็ดเป็นรอยย่น มีสีเขียว
- ลักษณะเด่นพิเศษ** ไร้เมล็ด

ส้มเปลือกอ่อนพันธุ์มีลาภ